

ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ

ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗ
ΜΟΝΑΔΑ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟΥ

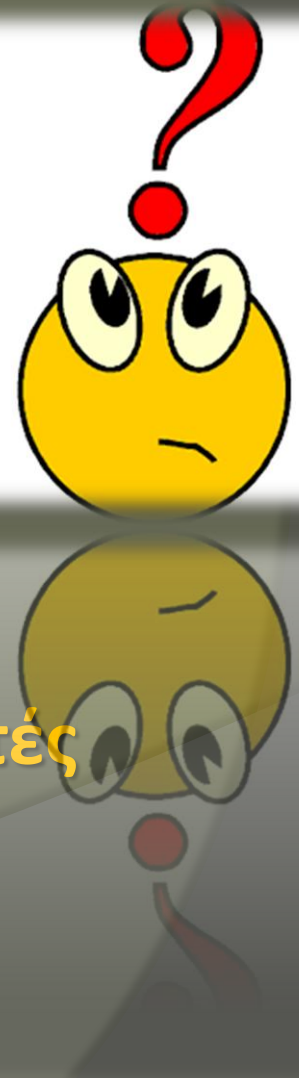
16/4/2019

Μιχαλακάκη Μαρία
ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΑ ΥΓΕΙΑΣ
Τ.Ε.Ι ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟΥ

Τ.Ε.Ι ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟΥ

ΤΙ ΚΟΙΝΟ ΕΧΟΥΝ;;

- ◎ Φρειδερίκος Σοπέν
- ◎ Ανδρέας Καρκαβίτσας
- ◎ Μαρία Πολυδούρη
- ◎ Γιάννης Ρίτσος
- ◎ Μίκης Θεοδωράκης
- ◎ Πολλοί ρεμπέτες συνθέτες & τραγουδιστές

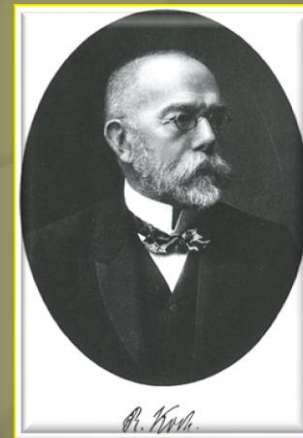
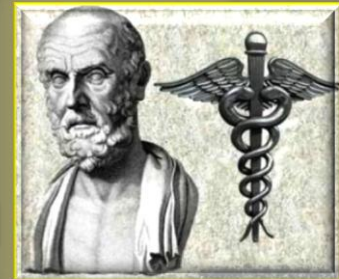
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ;

Είναι μια μεταδοτική ασθένεια, «με όνομα βαρύ σαν ιστορία», ίσως και η παλαιότερη ανθρώπινη μεταδοτική αρρώστια στον κόσμο!

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

- Αρχαία νόσος - ευρήματα σε μούμιες στην Αίγυπτο από 1000 π.χ.
- Ιπποκράτης αναγνώρισε την πνευμονική μορφή και την ονόμασε **φθίση**.
- Ο Αριστοτέλης αναγνώρισε την αερογενή μεταφορά από ασθενείς.
- Ο R. Koch ανακάλυψε το μυκοβακτηρίδιο το 1882.

Μέχρι τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, θεωρείται ότι ήταν κληρονομική νόσος!

ΤΙ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΛΕΙ;

Προκαλείται από ένα μικρόβιο που λέγεται ΜΥΚΟΒΑΚΤΗΡΙΔΙΟ της Φυματίωσης ή βάκιλλος του Koch.

Το μυκοβακτηρίδιο μπορεί να προσβάλλει οποιοδήποτε όργανο του σώματος, αλλά συνήθως προσβάλλει τους πνεύμονες.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ;

- Μεταδίδεται από το ένα άτομο στο άλλο με την εισπνοή σταγονιδίων που περιέχουν μυκοβακτηρίδια.
- Τα άτομα με πνευμονικήφυματίωση αποβάλλουν με τον βήχα, το φτάρνισμα και τη δυνατή ομιλία πολύ μικρά σταγονίδια που περιέχουν μυκοβακτηρίδια τηςφυματίωσης.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙ Η ΜΟΛΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΚΟΒΑΚΤΗΡΙΔΙΟ;

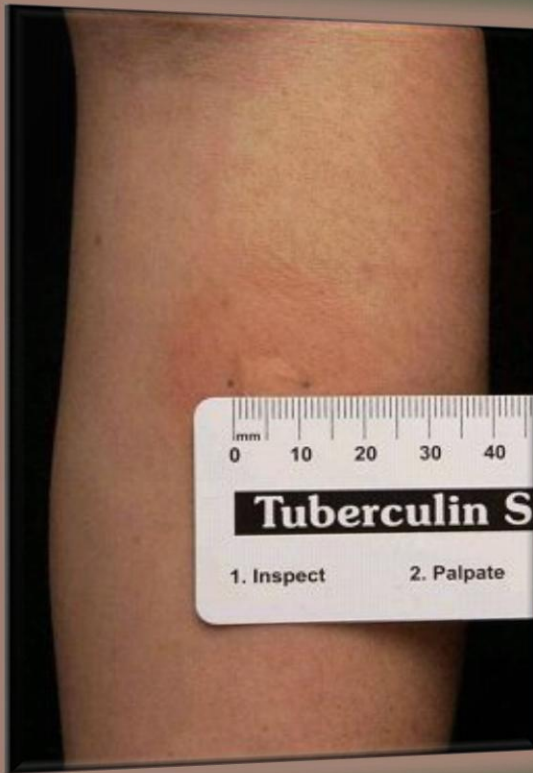
- Test Mantoux.
- Ακτινογραφία θώρακος.
- Test QuantiFERON.
- Εξέταση πτυέλων για β-koch.

ΔΕΡΜΑΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΦΥΜΑΤΙΝΗΣ ΜΑΝΤΟΥΧ

Η εξέταση Mantoux
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΒΟΛΙΟ,
είναι ένα δερματικό
ΤΕΣΤ κατά το οποίο
χορηγείται στην έσω
επιφάνεια του πήχως,
ενδοδερμικά, 0,1 ml
φυματινικής πρωτεΐνης.

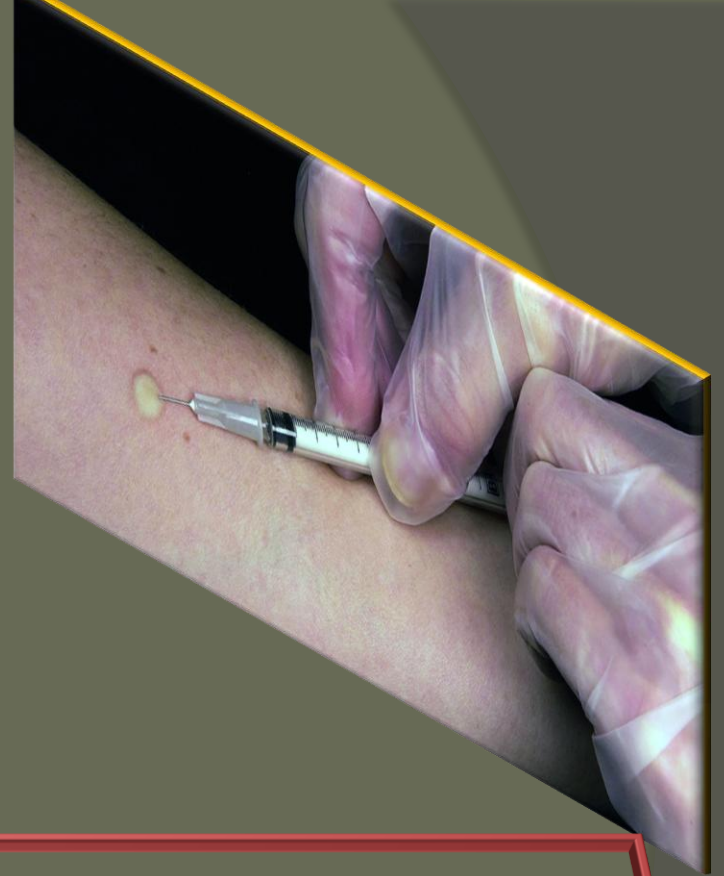

Η αντίδραση στο τεστ «διαβάζεται»
μετά από 2 ή 3 ημέρες (48-72 ώρες)
& προσδιορίζεται σε mm.

Αξιολογούμε & μετράμε τη
σκληρία κ'ΟΧΙ την ερυθρότητα.

Η θετική Μαντουχ, αποτελεί ένδειξη **ΕΪΤΕ** μόλυνσης
λόγω φυσικής επαφής με το μυκοβακτηρίδιο της
φυματίωσης, **ΕΪΤΕ** λόγο εμβολιαστικής κάλυψης.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κατά τη διενέργεια της δοκιμασίας στο άνω τμήμα του μέσου τριτημορίου της καμπτικής επιφάνειας του αντιβραχίου, επιδιώκεται η δημιουργία λευκού πομφού μεγέθους 6-8 χιλ.

ΠΟΤΕ ΘΕΩΡΟΥΜΕ (+) ΤΗ ΜΑΝΤΟΥΧ;

Τα κριτήρια για να την ορίσουμε θετική, έχουν να κάνουν με:

- ✓ Τη γενικότερη κατάσταση υγείας του ατόμου.
- ✓ Την ηλικία.
- ✓ Κοινωνικό-πολιτισμικά χαρακτηριστικά.

ΣΚΛΗΡΙΑ $\geq 5\text{mm}$, ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ (+) ΣΕ ΑΤΟΜΑ:

- 1) Διαβήτη- HIV- Αιμ.διαταραχές (λευχαιμία), Αυτοάνοσα νοσήματα – Μεταμόσχευση οργάνου.
- 2) Παιδιά <4 ετών.
- 3) Πρόσφατη επαφή με κρούσμα φυματίωσης.

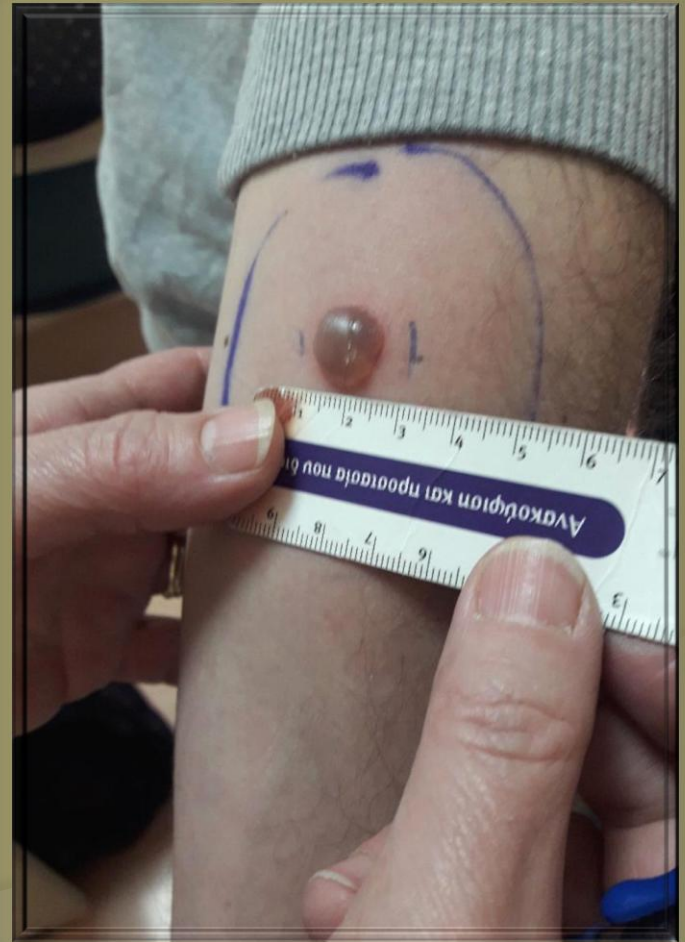

ΣΚΛΗΡΙΑ $\geq 5\text{mm}$, ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ (+) ΣΕ ΑΤΟΜΑ:

- 4) Μετανάστες από χώρες με υψηλή επίπτωση της φυματίωσης.
- 5) Χρήστες τοξικών ουσιών.
- 6) Τροφίμους φυλακών- ιδρυμάτων.

ΣΚΛΗΡΙΑ $\geq 10\text{mm}$

Θεωρείται θετική σε άτομα χωρίς κανένα προδιαθεσικό παράγοντα κινδύνου της νόσου, από το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης.

ΘΕΤΙΚΗ ΜΑΝΤΟΥΧ!

(ΕΝΔΕΙΞΗ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΚΟΒΑΚΤΗΡΙΔΙΟ)

& ΜΕΤΑ;

Όταν τίθεται υποψία φυματίωσης, θα πρέπει οι ασθενείς να υποβάλλονται σε πλήρη κλινικοεργαστηριακό έλεγχο:

- ◎ Ro θώρακος F-P
- ◎ Test QuantiFERON-TB Gold Plus (QFT Plus)
- ◎ Μικροβιολογικές εξετάσεις πτυέλων για την εύρεση του β-koch

ΠΟΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΝΟΣΟ;

**Μόλυνση με το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης
δεν σημαίνει και νόσηση από αυτό.**

➡ **Μόλυνση είναι η διαδικασία που το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης εισέρχεται στον οργανισμό, μέσω του αναπνευστικού συστήματος.**

ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ:

Ο οργανισμός

■ ΔΕΝ νοσεί.

■ ΔΕΝ μεταδίδει.

Τη στιγμή της μόλυνσης, κινητοποιείται το αμυντικό σύστημα του ανθρώπινου οργανισμού που περιλαμβάνει τα μακροφάγα, προσπαθώντας να περιχαρακώσει το μικρόβιο.

Από τη στιγμή εκείνη,
παραμένει σε μια
λανθάνουσα φάση, χωρίς
να είναι ενεργό και δεν
πολλαπλασιάζεται παρά
μόνο αν βρεθεί στις
κατάλληλες συνθήκες (πχ
Ανοσ/λή). ΤΟΤΕ τα ενεργά
μυκοβακτηρίδια
πολλαπλασιάζονται κ
προκαλούν τη νόσο!

**ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ
ΘΕΡΑΠΕΙΑ (Χ.Μ.Π) ΓΙΑ
ΛΑΝΘ. ΛΟΙΜΩΞΗ & ΤΟ
ΜΑΝΤΟΥΧ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ
≥ 10mm**

- 1) **Ανοσοκατασταλμένα άτομα (AIDS, Καρκίνος, Ρευματολογικά, Γαστρεντερολογικά νοσήματα, Διαβήτης, Μεταμοσχευθέντες κ.α)**
- 2) **Χρήστες ενδοφλέβιων ουσιών.**

ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ (Χ.Μ.Π) ΓΙΑ ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ ΛΟΙΜΩΞΗ & ΤΟ ΜΑΝΤΟΥΧ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ $\geq 10\text{mm}$

3) Πρόσφατοι μετανάστες από χώρες με μεγάλη επίπτωση φυματίωσης.

4) Εργαζόμενοι σε νοσοκομεία, προσωπικό γηροκομείων, ιδρυμάτων, τρόφιμοι φυλακών.

5) Στενό περιβάλλον ασθενή με Φυματίωση.

6) Άτομα με πρόσφατη μεταστροφή Mantoux $>5\text{mm}$

ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ ΓΙΑ ΧΗΜΕΙΟΠΡΟΦΥΛΑΞΗ (Χ.Μ.Π)

Ριφαμπικίνη & Ισονιαζίδη (Rifinah) για 4 μήνες

ή

Ισονιαζίδη (Dianicotyl) για 9 μήνες

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗΣ;

- Βήχας που διαρκεί πάνω από 3 εβδομάδες, με πτύελα που συνήθως έχουν αίμα.
- Ακούσια απώλεια βάρους.
- Αίσθημα κόπωσης.
- Απογευματινή δεκατική πυρετική κίνηση.
- Νυχτερινές εφιδρώσεις, ρίγη, απώλεια όρεξης.
- Πόνος στο θώρακα με την αναπνοή ή τον βήχα.

ΕΧΩ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ! ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ;

Ναι! Η φυματίωση θεραπεύεται με ειδικά αντιβιοτικά.

Ριφαμπυκίνη (Rifinah)

Πυραζιναμίδη (Pyrazinamide)

Εθαβουτόλη (Dexambutol)

ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΔΙΑΚΡΙΝΟΥΜΕ ΔΥΟ ΦΑΣΕΙΣ:

1^η ΑΡΧΙΚΗ ΦΑΣΗ, (διαρκεί 2-3 μήνες) & αποσκοπεί στην ΑΜΕΣΗ καταστροφή των πολυπληθών, ταχέως αναπτυσσόμενων Μυκοβακτηριδίων.

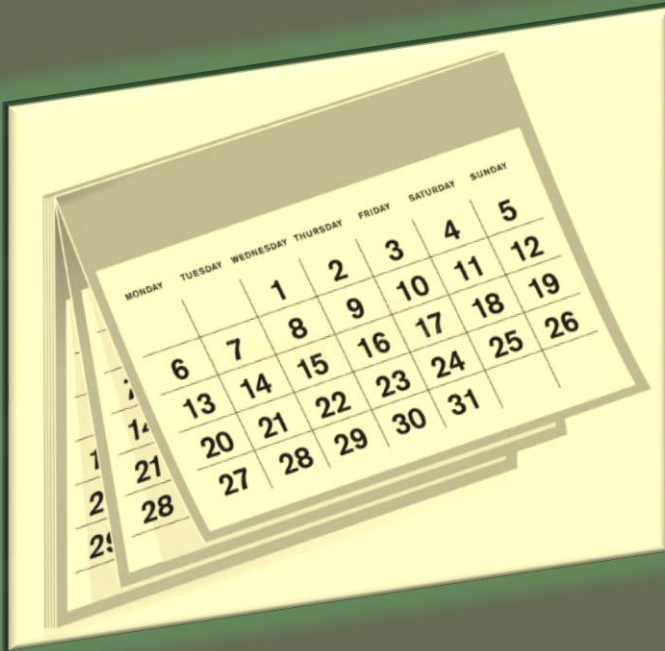
*Έπειτα από αυτό το διάστημα,
έχουμε (-) πτύελα
& ο ασθενής μας νιώθει
καλύτερα!*

2η ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΦΑΣΗ - ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗΣ, Εκρίζωση όλων των ΜΤΒ και κυρίως των ενδοκυττάρων.

**Η διάρκεια της θεραπείας
(χωρίς διακοπές) είναι:**

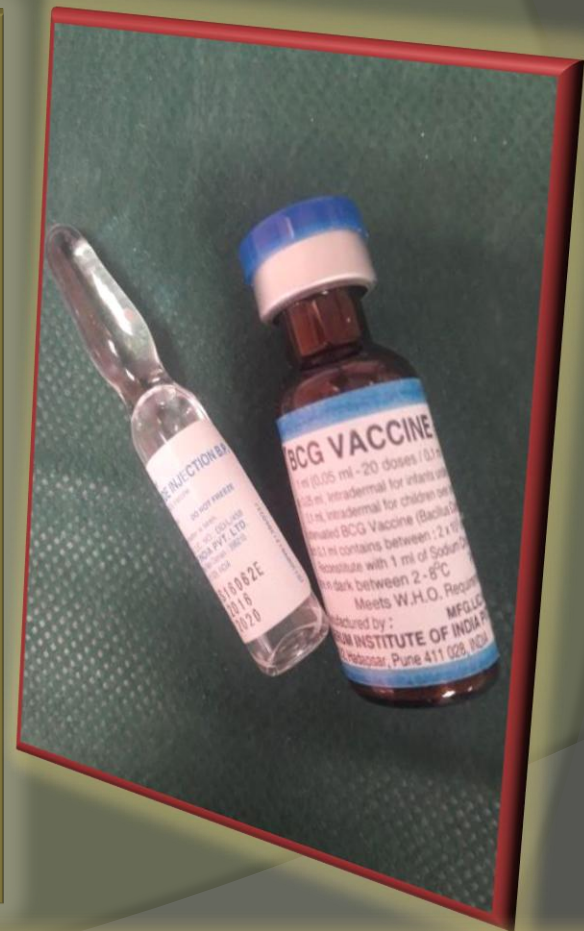
- **Από 9 ή 12 μήνες για το Μυκοβακτηρίδιο της Φυματιωσης.**
- **18 μήνες για τα παθογόνα άτυπα μυκοβακτηρίδια.**

ΕΜΒΟΛΙΟ BCG

Το εμβόλιο BCG, (όπως κ ΟΛΑ τα εμβόλια) περιέχει ένα τμήμα αδρανοποιημένο, του νοσογόνο παράγοντα που είναι υπεύθυνος για τη φυματίωση.

Έτσι επιτυγχάνεται η ανοσία μέσω της εμβολιασμού, με αποτέλεσμα άτομα που έχουν κάνει το εμβόλιο, το Mantoux τους να είναι θετικό.

Το BCG στην Ελλάδα μέχρι το σχολικό έτος 2014-2015 γινόταν στους μαθητές της Α' τάξης του Δημοτικού.

**Με απόφαση του Υπουργείου Υγείας
(19/6/2016), το BCG θα γίνεται από την
γέννηση & ως την ηλικία των 5 ετών σε:**

- **Νεογνά μεταναστών-προσφύγων που προέρχονται από χώρες με υψηλό δείκτη φυματίωσης.**
- **Νεογνά αθιγγάνων.**
- **Νεογνά μητέρων που έχουν μολυνθεί με τον ιό HIV.**
- **Νεογνά οικογενειών που πρόκειται να μετακινηθούν σε χώρες με υψηλό ή μέσο δείκτη φυματιώδους διαμόλυνσης.**
- **Νεογνά στο άμεσο περιβάλλον των οποίων υπάρχει άτομο με ενεργό φυματίωση.**

***Πάντα πριν το εμβόλιο BCG
προηγείται ο έλεγχος με το test mantoux***

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ & ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ),

σχεδόν κάθε μέρα:

4.500 άνθρωποι
χάνουν τη ζωή τους από
φυματίωση.

30.000 άνθρωποι αρρωσταίνουν από
αυτή την ασθένεια, η οποία μπορεί και να
προληφθεί αλλά & να θεραπευθεί.

ΚΑΘΕ

ΣΤΗΝ

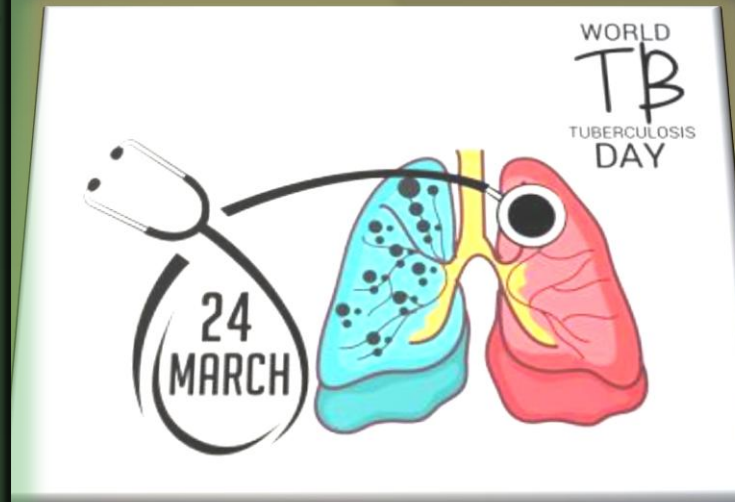

Διαγιγνώσκονται **30** άτομα με
φυματίωση!

Η φυματίωση επανεμφανίζεται στη χώρα μας, τα τελευταία χρόνια, σαν κοινωνική νόσος, με τη διάδοσή της να σχετίζεται άμεσα με:

- Ειδικές ομάδες πληθυσμού (μετανάστες)
- Το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο/ανεργία.
- Άσχημες συνθήκες διαβίωσης του ανθρώπου.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης, στις 24 Μαρτίου, που σαν θέμα της είχε «Ήρθε η ώρα» όσον αφορά τη χώρα μας, ο ΕΟΔΥ επισημαίνει ότι *ήρθε η ώρα για δράση!* Ήρθε η ώρα να εξαλείψουμε τη φυματίωση με τα εξής:

- Έγκαιρη δήλωση των κρουσμάτων φυματίωσης, προς τις Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας & προς το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης του ΚΕΕΛΠΝΟ.
- Κάρτα Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.)
- Αξιόπιστη αποτύπωση & καταγραφή της επιδημιολογικής εικόνας του νοσήματος.

- Εκπαίδευση & ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών υγείας.
- Στελέχωση & λειτουργία των αναγκαίων Αντιφυματικών ιατρείων.
- Ενεργητική αναζήτηση & θεραπεία της ενεργούς και λανθάνουσας φυματίωσης, μεταξύ των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού.
- Έγκαιρη διάγνωση όλων των μορφών φυματίωσης.
- Ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική θεραπεία & συνεχή φροντίδα όλων των ασθενών με φυματίωση.

ΑΛΛΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Υγιεινή ζωή & καλές συνθήκες διαβίωσης.
- Ατομική προστασία (με μάσκα) σε περιπτώσεις υποψίας φυματίωσης.
- Test Mantoux.
- Ενημέρωση για τη φυματίωση με ομιλίες σε σχολεία, ΚΑΠΗ, Φυλακές κλπ

«Μέχρι το 2050 η
φυματίωση να έχει
πάψει να αποτελεί
πρόβλημα δημόσιας
υγείας!

Δηλαδή, η επίπτωση
της νόσου να είναι
μικρότερη από
1/1.000.000
πληθυσμό».

WHO 2015

ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΚΟ

«ΠΑ ΓΚΡΗΤΙΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΦΥΜΑΤΙΩΝΤΩΝ»

● 22 Αυγούστου 1953
εγκαινιάζεται το νέο νοσοκομείο
& λειτουργεί σαν Σανατόριο ως
το 1966.

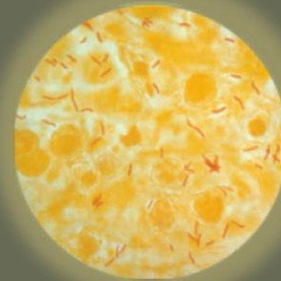
● Από 1966 έχουμε σύσταση
του Τακτικού Εξωτερικού
Αντιφυματικού Ιατρείου με 2
θέσεις ιατρών & 3 Επισκεπτριών
Υγείας.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Παρακολούθηση Ασθενών με ενεργό TB κ λανθάνουσα (ΧΜΠ):

- Εργαστηριακός έλεγχος (Ηπατικά ένζυμα, Ro θώρακος, κ/α πτυέλων)

- Τηλεφωνική ενημέρωση: αποτελεσμάτων, νέου ραντεβού μα κ αναζήτηση σε περιπτώσεις μη προσέλευσης ενεργών ασθενών, τη μέρα του ραντεβού τους.

Έλεγχος οικογενειακού-κοινωνικού περιβάλλον, ασθενή με ενεργό TB.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Διενέργεια test mantoux & ανάγνωσή της:

- Ανοσοκατασταλμένοι ασθενείς πριν τη λήψη παράγοντα.
- Βρέφη & νήπια για την εγγραφή τους σε Παιδικούς σταθμούς ή πριν τη διενέργεια του MMR.
- Ασθενείς κλινικών.
- Πιστοποιητικά Υγείας:
  - Αλλοδαπών
  - Εργαζομένων (πχ Παιδικούς Σταθμούς κ.α)
  - Φοιτητών πού θα πάνε εξωτερικό
  - Χρηστών ουσιών, για πρόγραμμα απεξάρτησης.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

- ❑ Σε συνεργασία με την Κοιν. Υπηρεσία:

Έκδοση Κάρτα Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Γ' ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - Γ.Ν. "ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ"
Λεωφ. Κνωσού, Τ.Θ. 44, Ηράκλειο Κρήτης ΑΦΜ 999161766, Α' ΔΟΥ Ηρακλείου

ΠαΓ.Ν.Η
ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ
ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ

ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ ΚΥΠΙΑ
ΑΜ.....

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΚΑΛΙΡΡΟΗ
ΠΡΟΪΤΑΜΕΝΗ ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
Β.Π.Π.Ν.Η.

ΕΠΙΘΕΤΟ: [REDACTED]
ΟΝΟΜΑ: [REDACTED]
ΟΝ. ΠΑΤΡΟΣ: [REDACTED]
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΤΥΜΠΑΚΙ
ΑΔΤ: [REDACTED]

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ: ΠΑΚΙΣΤΑΝΙΚΗ ΗΜ ΕΚΔΟΣΗΣ: 17/01/19 ΗΜ ΛΗΞΗΣ 17/07/19

- ❑ Δήλωση των κρουσμάτων φυματίωσης, προς τη Δ/νση Δημόσιας Υγείας & προς το ΚΕΕΛΠΝΟ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

ΓΙΑ

ΤΗΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ

ΣΑΣ!!

